Stredoeurópsky rezbár - pozri *rezbári*

http://www.webumenia.sk/katalog?author=Stredoeur%C3%B3psky+rezb%C3%A1r

Stredoeurópsky rezbár (pôvodne Slovenský rezbár z 2. polovice 18.storočia): Víťazný Kristus – štúdia (bozetto, 1675-1700)

Stredoslovenský rezbár banských miest zo 14.storočia - pozri *slovenský rezbár*

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.P_2261

Stredoslovenský rezbár banských miest zo 14.storočia: Madona s Ježiškom (1340)

Stredoeurópsky rezbár zo 16.storočia - zaradený pod heslo *Neznámy rezbár*

http://www.webumenia.sk/katalog?author=Stredoeur%C3%B3psky+rezb%C3%A1r+zo+16.+storo%C4%8Dia

Stredoeurópsky rezbár z 18.storočia - zaradený pod heslo *Neznámy rezbár*

http://www.webumenia.sk/katalog?author=Stredoeur%C3%B3psky+rezb%C3%A1r+z+18.+storo%C4%8Dia

Stredomorie - pozri *Kanaán, Kartágo, Alexandria, Kréta; sirény* (Wensleydalová); *lingua franca, kaligram, karmín, katakomby, cyprus*

http://it.wikipedia.org/wiki/Mediterraneo

stredovek - bežne užívaný názov pre obdobie dejín od zániku *Rímskej* ríše (približne 5.st.) do čias *renesancie* (približne 14.st.) alebo do obdobia zámorských objavov (15.st.); stredovek označovaný aj ako doba raného a vrcholného feudalizmu; pozri *medieval; doba temna; brnenie*, *ebstorfská mapa*, *vokabulár, gilda*; *vaganti*; *kacírstvo*; *vykanie*; *mních, kláštor, pustovník; bosoráctvo*, *bosorky* (Beliana)

http://sk.wikipedia.org/wiki/Stredovek
http://cs.wikipedia.org/wiki/Pozdn%C3%AD_st%C5%99edov%C4%9Bk
http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B5_%D0%B2%D0%B5%D0%BA%D0%B0
http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:St%C5%99edov%C4%9Bk
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Middle_Ages

stredovek podľa krajín -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Middle_Ages_by_country

stredoveká architektúra - pozri *stredoveké profánne stavby*, *chrám kresťanský*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Medieval_architecture

stredoveká architektúra kresťanská - pozri tiež *cirkevná architektúra*

http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Architecture_chr%C3%A9tienne_du_Moyen_%C3%82ge

stredoveká knižná maľba - pozri *knižná maľba, iluminácia*
stredoveká kultúra -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Medieval_culture

stredoveká mytológia európska - ***európska mytológia stredoveká***
stredoveká záhrada - pozri *európska stredoveká záhrada*
stredoveké Francúzsko - ***Francúzsko stredoveké***
stredoveké Katalánsko - ***Katalánsko stredoveké***
stredoveké legendy - pozri *Bodvild, Otr, Sigurd, Wayland, Völundr*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Medieval_legends

stredoveké profánne stavby - pozri *hradisko, hrad, zámok, falc, palác, kaštiel, hotel, hospitál, špitál, opevnenie/ fortifikácia; architektúra profánna*, *architektúra stredoveká; stredoveké profánne stavby, architektúra profánna*
stredoveké rukopisy -

http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:St%C5%99edov%C4%9Bk%C3%A9_rukopisy

stredoveké rukopisy podľa názvu -

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Medieval_manuscripts_by_name

stredoveké umenie - umenie približne v časovom úseku 5.st. (zánik *Rímskej ríše*) do čias *renesancie* a prvých zámorských objavov (objavenie Ameriky 1492); umenie raného stredoveku plynulo nadväzuje na grécke a rímske *helenistické* umenie (*rímske umenie kresťanskej antiky*, *koptské umenie*); jeho hlavnou črtou je christianizácia; súčasne však odráža tradície pôvodných barbarských národov *Keltov a Vikingov* (*anglo-írske umenie/inzulárne umenie*); umenie raného stredoveku vrcholí v *otonskej* a *karolínskej renesancii*; svoj vlastný vývoj sledovalo rané stredoveké umenie v *Byzantskej ríši*, ktoré nadväzovalo na *helénske* a islamské tradície; vrchol stredovekého umenia predstavuje *románsky sloh* a prvá fáza *gotiky*; neskorá gotika 14.st. predstavuje koniec

stredovekého umenia; stredoveké umenie malo výrazný *figurálny* charakter, lebo bolo zamerané na *osud* človeka; pozri *simultálna kompozícia*, *zlato* (Baleka)

Baleka v súvislosti s heslom *zátišie*: stredoveké umenie, výrazne *figurálne* pre svoje zameranie na *osud* človeka, poskytovalo zátišiu iba málo možností (*hlavice, drolerie, knižná maľba*); až vo svojej neskorej fáze poňalo do svojej tematickej a významovej štruktúry motív zátišia, preberaný predtým v pisárskych a iných detailoch obrazov sv.*Hieronyma*, *Svadby v Káne galilejskej, Večeri Pána* ap., ktorý menovite vyjadroval proces zrodenia novej *renesančnej* predstavy sveta a v nej i nové postavenie človeka a jeho historické úlohy

http://en.wikipedia.org/wiki/Medieval_art
http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Medieval_art
http://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:Arte_medieval

stredovekí architekti -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Medieval_architects

stredovekí ľudia -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Medieval_people

stredovekí ľudia podľa zamestnania -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Medieval_people_by_occupation

stredovekí ľudia Francúzka - ***francúzski ľudia stredovekí***
stredovekí maliari -

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Medieval_painters
http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Peintre_m%C3%A9di%C3%A9val

stredovekí mučeníci - ***Skupiny kresťanských mučeníkov stredoveku***
stredovekí umelci - pozri *iluminátori rukopisov, iluminované rukopisy*

http://nl.wikipedia.org/wiki/Categorie:Middeleeuws_kunstenaar
http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Medieval_artists
https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Medieval_artists

stredovekí umelci nemeckí - ***nemeckí umelci stredovekí***
Stredozemie - pozri *hyacint*
Stredozemné more - pozri *koral* (Taubl); *Kréta, Levanta, Stredomorie*

http://it.wikipedia.org/wiki/Mar_Mediterraneo

street - Dudák v súvislosti s heslom *avenue*: avenue je široká veľkomestská *trieda*, ktorá zvyčajne vedie z obvodu do centra *mesta*; pretína obvodové *bulváre*; často je osádzaná stromami (pozri *alej*); v severoamerických mestách postavených na šachovnicovom pôdoryse (*klasicizmus* - Washington, *New York*) sú tak nazvané ulice jedného smeru, kolmé k uliciam priečnym (street)
streetart - tiež *pouličné umenie, umenie ulice, street paiting, pavement art*

SME: umenie ulice vyrástlo z *graffiti*; do výtvarného prejavu pod názvom streetart patria široká škála aktivít: nálepky na dopravných značkách, šablóny známych tvárí striekané na steny, *inštalácie*, postavičky na lavičkách, cvičenia s *písmenami*, *plagáty*; nakoľko streetart vyrástol z graffiti, zvykne sa označovať aj ako *neograffiti* alebo *postgrafitti*; od grafitti sa líši širším tematickým a formálnym záberom; veľa umelcov však z grafitti vyrástlo; na Slovensku smer reprezentuje trnavská *skupina Biok*, ktorá hlása: „streetart nie je o technike ale forme myslenia“; kým grafitti je viac „značkovanie priestoru“ svojím menom, streetart si pohráva aj so sociálnymi, politickými, umenovednými odkazmi, pričom mu často nechýba *vtip* a nadhľad (porovnaj *dadaizmus* pol.20.st.); na rozdiel od grafitti do verejnosť vníma skôr pozitívne, lebo grafitti je viac

deštrukcia, útok, provokácia, vandalizmus, ale streetart je občas *konceptuálny,* ale tiež gerillové záškodníctvo (britský umelec Banksy a jeho kritické maľby v objekte Guantanáma na Kube, v pásme Gazy, v Disneylande); je spájané s umením, vzniká veľa výstav, publikácií; renomovaní umelci: *Banks,* Swoon (žena); pozri *N. de Matos*

http://en.wikipedia.org/wiki/Street_painting

Banksy: Anarchistický potkan
Swoon: Swoon v Berlíne

street paiting -

http://en.wikipedia.org/wiki/Street_painting

strecha - stavebná konštrukcia zakrývajúca zhora budovu; základné členenie na strešné plochy rovinné, rotačné (*veža)* a prevalené (čes. termín zbortené); podľa tvaru sedlová, pultová, valbová, polovalbová, manzardová, manzardová ihlanovitá (nad štvorcovým pôdorysom), ihlanovitá (stanová), ihlanová francúzskeho typu, valbová-dlátko, kužeľová, prilbovitá, cibuľová, kútová, zvonová a ď.; pozri *bočná strieška, sima, vikier, chrlič*

http://translate.google.sk/translate?hl=sk&sl=cs&u=http://cs.wikipedia.org/wiki/St%25C5%2599echa&prev=/search%3Fq%3Droutov%25C3%25A1%2Bstrecha%26hl%3Dsk%26tbo%3Dd%26biw%3D1855%26bih%3D995&sa=X&ei=Nfj8UKXGG8OE4gSKk4CYBw&sqi=2&ved=0CDsQ7gEwAQ
http://cs.wikipedia.org/wiki/St%C5%99echa

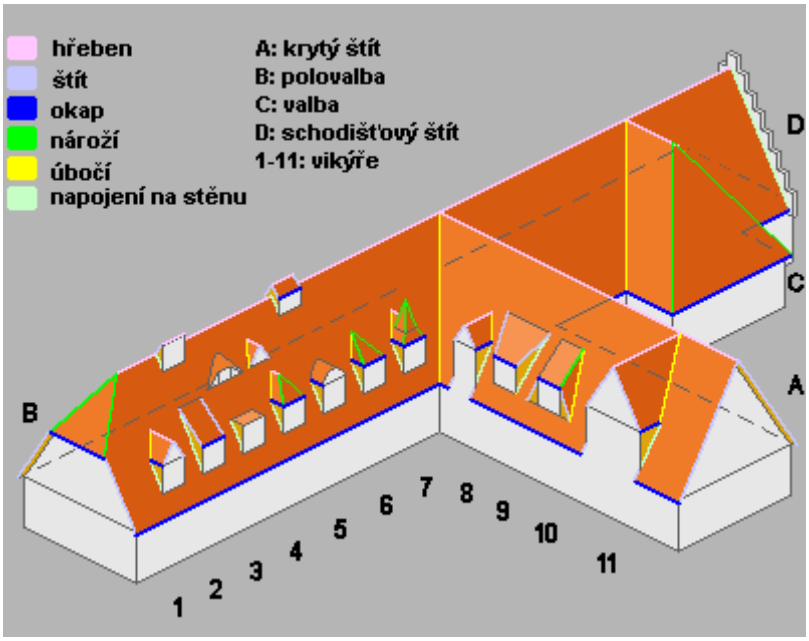
hřeben
štít
okap
nároží
úbočí
napojení na stěnu
A: krytý štít
B: polovalba
C: valba
D: schodišťový štít
1-11: vikýře
A
B
C
D
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

R. J. van Vries: Chalupa pri rieke (17.st.)

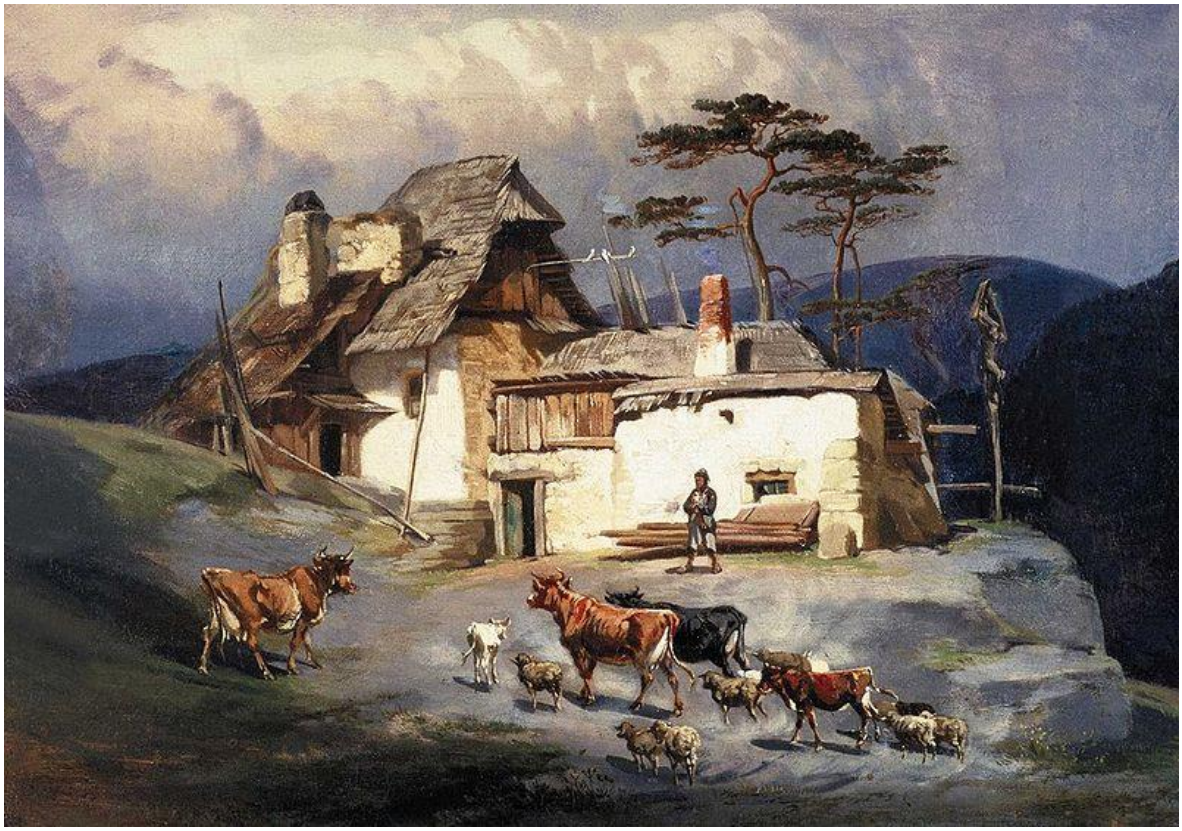

F. B. Zvěřina: Sedliacka chalupa (19.st.)

strecha bočná - pozri *bočná strieška*
strecha cibuľová - ***cibuľová strecha***
strecha došková - (z čes. došek - „otiepka“); *otiepková strecha*
strecha helmicová - helmica; strmá vežová strecha tvaru ihlanu, kužeľa, niekedy aj čiapky alebo kupoly

F. B. Werner (predloha), Neznámy grafik, (pôvodne J. G. Ringle): Chrám sv. Mikuláša v Starom Meste v Prahe (lept, veduta, okolo 1740)

strecha ihlanová - *strecha stanová* s veľkou výškou v pomere k dĺžke odkvapu

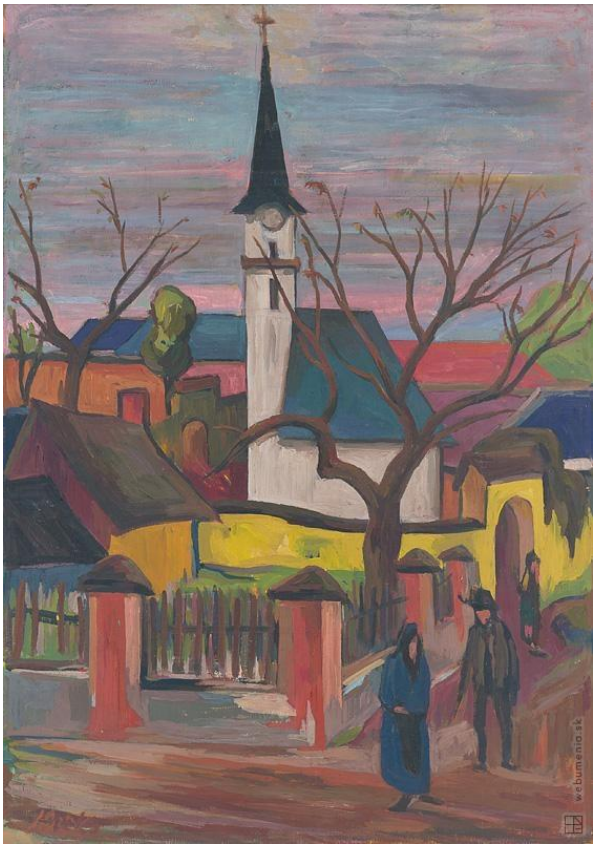

J. Ilečko: Opustený kostol (1947)

J. Kollár: Moravany pri Piešťanoch (1936)

strecha lomenicová stanová - ***strecha skladaná***

strecha manzardová - strecha pomenovaná podľa francúzskeho architekta J. H. Mansarta (✞1708); vypuklo lomená *strecha sedlová* alebo *stanová*; umožňuje šikmé podkrovné miestnosti - *manzardy*

Dudák: bola novým konštrukčným prvkom baroka

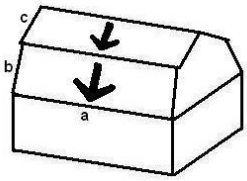

strecha otiepková - ***otiepková strecha***

strecha pílová/*strecha shedová* - strecha rozčlenená na časti pripomínajúce za sebou zoradené zuby píly; používaná napr. pri zastrešení *haly* fabriky < umožňuje dobre presvetlené pracovné priestory

www: strecha pílová sa skladá z niekoľkých striech sedlových o nerovnakom sklonu; strechy k sebe priliehajú odkvapmi

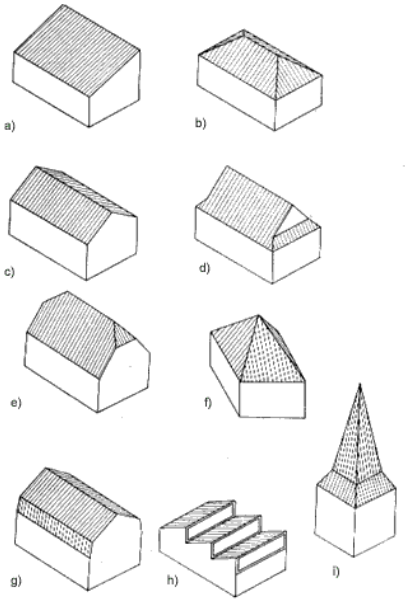

strecha pílová (obrázok h)

strecha polvalbová - strecha so *štítom* iba v spodnej alebo hornej časti nahradený strešnou plochou

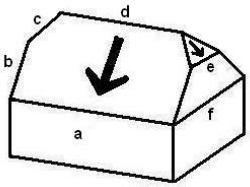

Typ I.

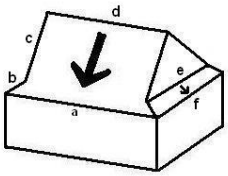

Typ II.

strecha priečna - strechy zastrešujúce *lode bočné strechami sedlovými* kolmo k pozdĺžnej *osi* kostola; strechu priečnu (*bočná strieška*) tvorí aj *vikier* s obytným priestorom

strecha pultová - strecha jednostranne skosená

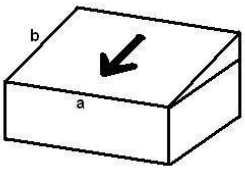

F. E. Weirotter: Okolie Ríma (lept, 18.st.)

strecha pyramídová - ***pyramídová strecha***
strecha rutová - strecha zložená zo kosoštvorcových strešných rovín; pozri *rutový*/*routový*, *ruta*

Dudák: strecha tvorená štyrmi kosoštvorcami nad štyrmi štítmi nad štvorcovým pôdorysmi; typická pre románske stavby v Porýnsku; v českých krajinách sa objavuje u historizujúcich slohov (pozri *historizmus*)

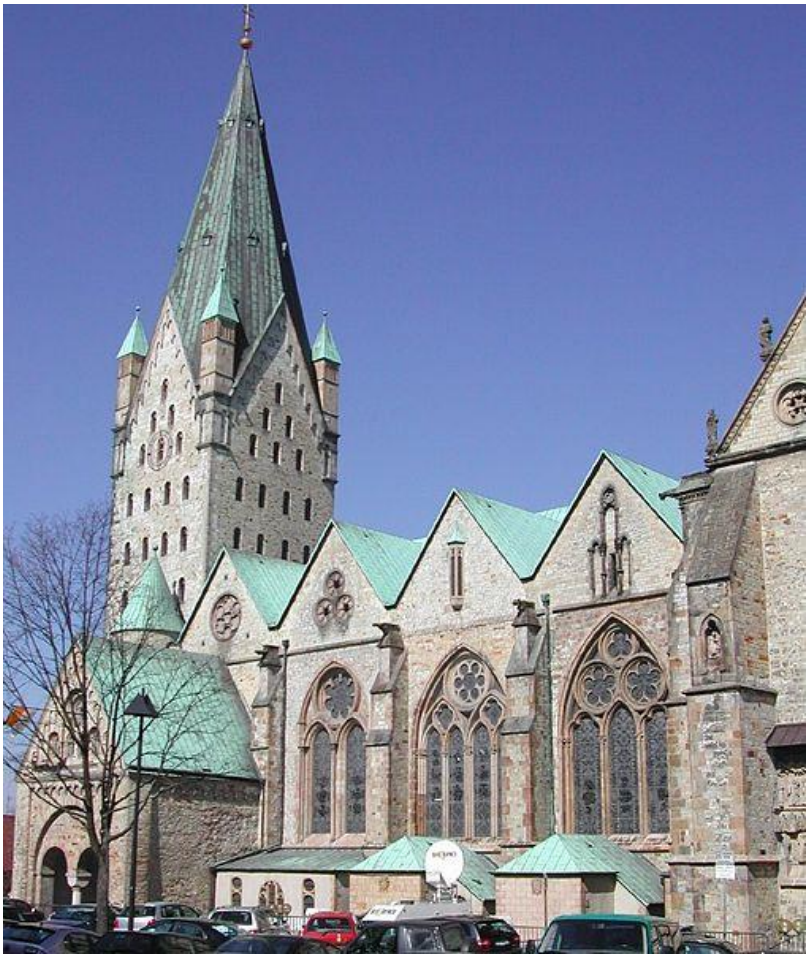

Rutová strecha románskej katedrály v Paternbornu (Nemecko)

strecha sedlová - strecha dvojstranne skosená; pozri *štít etážový*; *strecha manzardová*

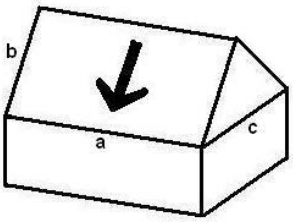

F. E. Weirotter: Chalupy (lept, 1750–1770)

strecha shedová - z angl. shed – „kôlňa“; *strecha pilová*
strecha skladaná/strecha lomenicovo stanová - strecha na štvor a viacuholníkovom pôdoryse s úžľabinami
strecha stanová - strecha ihlanového tvaru; všetky jej *valbové* plochy sa stretávajú v jednom vrcholovom bode; pôdorys je štvorcový, obdĺžnikový, polygonálny; v prípade veľkej výšky vo vzťahu k odkvapu sa nazýva *strecha ihlanová*; pozri *strecha manzardová; strecha skladaná/lomenicová stanová*

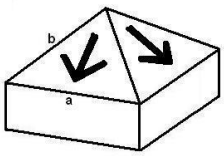

strecha stanová lomenicová - *strecha skladaná*
strecha šindľová - *šindľová strecha*
strecha škrupinová - moderný typ strechy najčastejšie zo *železobetónovej* konštrukcie, rôzneho tvaru:

-v tvare prevalenej plochy: *škrupina visutá*
-v tvare valca: *škrupina valcová*
-v tvare rotačnej kupoly/báne: *škrupina krížová*

strecha valbová - skosená zo všetkých strán, ale s vrcholnicou; strecha bez štítov; príp. skosenie strechy s *valbou* na štítovej strane; pozri *strecha polvalbová*

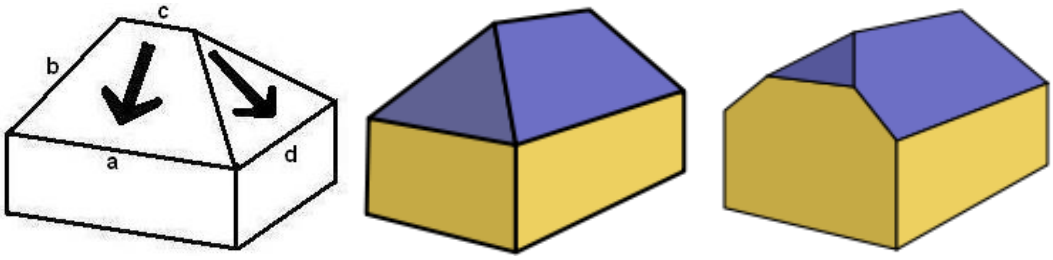

strecha veže - strecha nad štvorcovým alebo kruhovým pôdorysom; pozri *sanktusník, strecha cibuľová, helmicová, helmica vlašská* obrázok

Bronzový model katedrály v Aachene

J. T. Mousson: Východoslovenská obec (vlašská prilbica, okolo 1930)

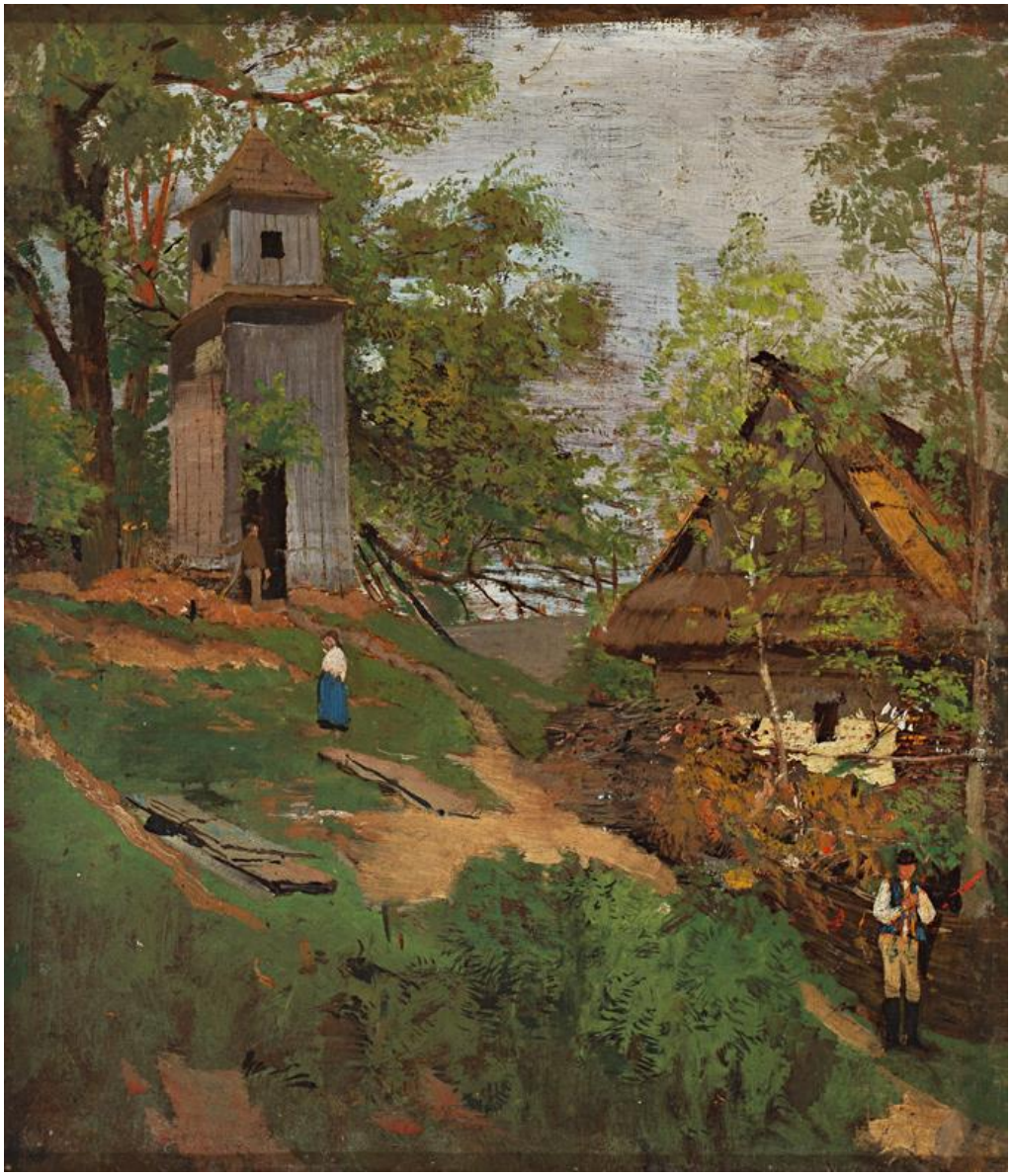

L. Mednyánszky: Drevená zvonica (strecha ihlanová, 1873-1874)

strecha zavesená - ***zavesená strecha***
strelec (človek) - pozri *kliešte, puška, pištoľ, delo/kanón, strelné zbrane*

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=17
http://austria-forum.org/af/Heimatlexikon/Pulvermacher

Ch. Weigel st.: Výrobca strelného prachu (medirytina, 1698)

Strelec (znamenie) - lat. *Sagittarius*; *mesačné znamenie* pre 23.11.-21.12.; v stredovekých *kozmologických* rukopisoch *kentaur* s mužským alebo ženským telom zosobnením Strelca; pozri *zverokruhové znamenia, astronomické symboly*

http://en.wikipedia.org/wiki/Mikalojus_Konstantinas_%C4%8Ciurlionis
http://en.wikipedia.org/wiki/Sagittarius_(astrology)

znamenie strelca

Strelec (normandský astrologický rukopis, 15.st.)
Strelec (Johannes Müller: astrologický rukopis, 15.st.)

Strelec (portál katedrály Chartres)
November a Strelec (stredoveký kalendár)

Strelec (arabský astrologický manuskript, okolo 1250)

strelecké terče - na dreve maľované terče väčšinou kruhového formátu; využívali ich už od stredoveku strelecké spolky z radov mešťanov, a to hlavne z toho dôvodu, že mestá si nemohla v nepokojných časoch dovoliť vydržiavať stabilnú profesionálnu armádu; spočiatku išlo o spolky lukostrelcov, neskôr vymenili ich členovia luky a kuše za strelné zbrane; po bitke pri Moháči v roku 1526 došlo k veľkému rozmachu streleckých bratstiev najmä na územiach ohrozených tureckými nájazdmi; združenia dobrovoľníkov, z ktorých sa neskôr vyprofilovali spolky ostrostrelcov a boli podporované aj panovníkom danými zvláštnymi výsadami, vznikali v Košiciach, Trnave, Piešťanoch, Bardejove, Banskej Bystrici, Banskej Štiavnici, Kremnici, Spišskej Belej a inde; neskôr sa pretransformovali na športové združenia, ale napríklad v Ľubici sa zo streleckého spolku stalo pohrebné bratstvo; posledný takýto spolok na území Slovenska pôsobil v Kežmarku, zanikol v roku 1945

http://magazin.strelectvi.cz/strelecke-terce/

https://www.google.sk/search?q=historick%C3%A9+st%C5%99eleck%C3%A9+ter%C4%8De&sa=X&espv=2&biw=1849&bih=951&tbm=isch&tbo=u&source=univ&ved=0ahUKEwjk1uPj4LvKAhUr7nIKHSuTCAQQsAQIGQ&dpr=1

Slovenský maliar z 1. polovice 19.storočia: Strelecký terč (1836)

strelné zbrane - pozri *pištoľ, puška, delo/kanón, bambitka*

http://austria-forum.org/af/Heimatlexikon/Pulvermacher
http://austria-forum.org/af/AEIOU/Gewehre

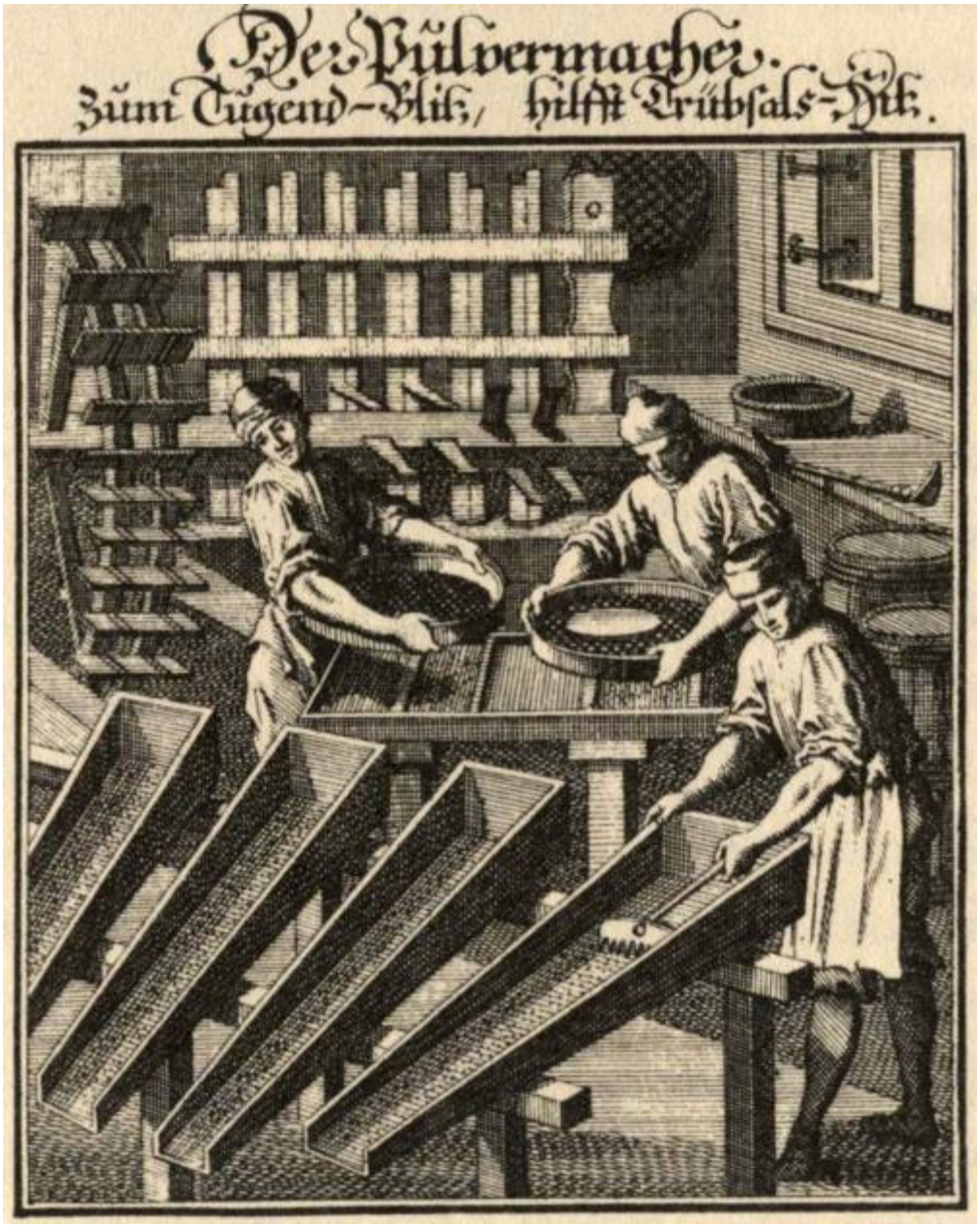

Ch. Weigel st.: Výrobca strelného prachu (medirytina, 1698)

Ch. Weigel st.: Výroba zbraní (medirytina, 1698)